

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUDELLE

hameenlinna.hao@oikeus.fi

Asia Lausunnon antaminen Pirkanmaan hyvinvointialueen tukipalvelujen järjestämistapapäätöstä koskevassa valitusasiassa
dnro 2071/03.04.04.04.09/2022

Valituksen kohteena oleva päätös

Pirkanmaan hyvinvointialueen valtuusto 16.8.2022 § 93

Lausunnon antaja

Pirkanmaan hyvinvointialue
Yhteystiedot:
hallintolakimies Miia Luukko (etunimi.sukunimi@pirha.fi)
kirjaamo@pirha.fi

Valittaja

Matti Ylitalo

Lausuntopyyntö

Hämeenlinnan hallinto-oikeus kehottaa antamaan valituksen johdosta lausunnon tai, mikäli hallintosääntö sitä edellyttää, hankkimaan valtuuston lausunnon.

Lausunnossa tulee antaa selostus asiasta, vastata oikeudenkäynnin osapuolen esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausua esitetystä selvityksestä.

Mukaan pyydetään liittämään jäljennökset kaikista valituksenalaisen päätöksen perusteena olevista asiakirjoista.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Valituksen sisältö:

”Eau ja kansallisen postipalvelut tulee kilpailuttaa lain mukaisesti. Tässä päätöksessä ei ole kilpailutettu toimijoita laisinkaan. Kokous 16.8 pykälä 93. Esimerkiksi Tuomilogistiikka liikevaihto on noin 120 miljoonaa euroa.”

Lisäksi valituksessa on esitetty kynnysarvot hankintalajeittain.

LAUSUNTO

I Vastaus vaatimuksiin

Hyvinvointialue katsoo jäljempänä esitetyillä perusteilla, että valitus on perusteeton ja pyytää, että hallinto-oikeus hylkää valituksen.

II Lausunnon antaja

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 10 §:n mukaan aluehallitus päättää selityksen, vastineen ja lausunnon antamisesta aluevaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta silloin, kun hallitus yhtyy valtuuston päätökseen.

III Selostus asiasta

II.1 Tausta

Aluevaltuuston päätöksessä 16.8.2022 § 93 todetaan hyvinvointialueen tukipalvelujen järjestämistavasta seuraavasti:

Hyvinvointialue voi tuottaa palveluja järjestämisvastuulleen kuuluvissa palveluissa itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta (hyvinvointialuelaki 9 §). Palvelujen tuottamisen ja koko hyvinvointialueen toiminnan tueksi tarvitaan monenlaisia tukipalveluja. Tukipalveluita hyvinvointialue voi hankkia sopimukseen perustuen tai tuottaa ne omana toimintana joko hyvinvointialueen omassa organisaatiossa tai hyvinvointialueen omistukseen kuuluvissa inhouse-yhtiöissä.

Mahdollisia tukipalveluiden järjestämistapoja on käsitelty Pirkanmaan hyvinvointialueen valmistelussa yhteistyössä kuntien talous- ja hallintojohtajien kanssa sekä yhteistyössä hyvinvointialueelle siirtyvien inhouse-toimijoiden kanssa. Väliaikainen toimielin on käsitellyt tukipalveluiden järjestämistapoja lokakuussa 2021 sekä nimennyt tukipalveluiden neuvottelijat. Yhteistyötä on jatkettu kuntien ja sairaanhoitopiirin kanssa kevään ajan, ja tukipalveluiden asioita käsitellään jonkin verran myös käynnissä olevissa kuntakohtaisissa neuvotteluissa.

Tukipalveluiden osalta on nähty tarkoituksenmukaiseksi keskittää toimintoja niille yhtiöille, jotka siirtyvät yleisseuraantona Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä hyvinvointialueelle. Näitä tukipalveluyhtiöitä ovat

Istekki Oy, Monetra Pirkanmaa Oy, Pirkanmaan Voimia Oy, Tuomi Logistiikka Oy, Monetra Oulu Oy, Sakupe Oy ja Servi Oy.

Omaksi toiminnaksi tulee tällöin keskittää muut tukipalveluiden tehtäväkokonaisuudet, joissa erityisesti korostuu välittömät yhteydet palvelutuotannon asiakas- ja potilastoimintaan.

II.2 Hankinnat sidosyksiköltä

Hyvinvointialue on julkisista hankinnoista annetun lain (2016/1397) 5 §:ssä tarkoitettu hankintayksikkö, jonka on kilpailutettava hankintansa ja käyttöoikeussopimuksensa siten kuin hankintalaissa säädetään.

Hankintalain 2 luvussa säädetään hankintalain soveltamisalasta ja sen rajouksista. Lain 15 §:n mukaan

Tätä lakia ei sovelleta hankintaan, jonka hankintayksikkö tekee sidosyksiköltään. Sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä. Lisäksi edellytyksenä on, että hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa ja että yksikkö harjoittaa enintään viiden prosentin ja enintään 500 000 euron osuuden liiketoiminnastaan muiden tahojen kuin niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on. Sidosyksikössä ei saa olla muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa.

Sidosyksikköasemaan liittyvä määräysvallan käyttämisen vaatimus täyttyy:

- Pirkanmaan sairaanhoitopiirin omistamat yhtiöiden osakkeet ja osakassopimukset siirtyvät lain nojalla hyvinvointialueelle 1.1.2023
- Osakassopimusten mukainen yhtiön hallituksen jäsenten nimitysoikeus siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023
- Hyvinvointialueen palvelujen hankinta yhtiöiltä käynnistyy vasta sidosyksikköaseman syntyessä

Hyvinvointialueen omistusosuus yhtiöistä ja nimeämisoikeus hallitukseen PSHP:lta siirtyvän osuuden perusteella:

	<u>omistus</u>	<u>hallituspaikat</u>
Istekki Oy	31 %	2
Monetra Pirkanmaa Oy	28 %	2
Pirkanmaan Voimia Oy	17 %	2
Tuomi Logistiikka Oy	42 %	2
Monetra Oulu Oy	0,07 %	1 yhteinen

Sakupe Oy	2,60 %	1
Servi Oy	5 %	1

Toiminnan siirtäminen yhtiöille tapahtuu erillisillä liikkeen luovutuksilla. Toiminnan alkaessa 1.1.2023 noudatetaan joko PSHP:ltä siirtyviä palvelusopimuksia tai laaditaan siihen mennessä uudet palvelusopimukset.

Yhteenveto

Hyvinvointialueella on lain mukaan oikeus hankkia järjestämisvastuulleen kuuluvia tukipalveluja sopimuksen perusteella ulkopuoliselta palveluntuottajalta.

Yhtiöt, joille Pirkanmaan hyvinvointialue on aluevaltuuston järjestämispäätöksen mukaisesti siirtämässä tukipalvelutoimintoja, ovat vuoden 2023 alusta lukien hyvinvointialueen sidosyksiköjä. Hyvinvointialueen hankintoihin sidosyksiköltä ei sovelleta hankintalakia eikä niitä siten tarvitse kilpailuttaa.

Hyvinvointialueen sidosyksikköinä toimivat yhtiöt sen sijaan ovat hankintalaissa tarkoitettuja hankintayksiköitä ja noudattavat siten hankintalainsäädäntöä omissa hankinnoissaan, joita tekevät palvelujen tuottamiseksi hyvinvointialueelle.

Vaikka hyvinvointialueen ei tarvitse kilpailuttaa palveluja, jotka se hankkii sidosyksiköltään, hyvinvointialueen intressissä on luonnollisesti tehdä taloudellisesta kestäviä ja vaikuttavia hankintoja kaikessa toiminnassaan ja siitä pyritään varmistumaan myös sidosyksiköiden kanssa sopimuksin ja omistajaohjauksen keinoin.

IV Valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat

Vastaukseen liitetään seuraavat asiakirjat:

- Aluevaltuuston päätös 16.8.2022 § 93
 - o Päätös tukipalvelujen järjestämistavoista

